STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Vejledning til Mediefag C og B

Vejledning til læreplanerne

Undervisningsministeriet

Indhold

Introduktion: Sådan bruger du vejledningen 4
Brug vejledningen som opslagsværk 4
Orienter dig i andre centrale materialer på ministeriets hjemmesider 4

1. Identitet og formål 5
1.1 Identitet 5
1.2 Formål 6

2. Faglige mål og fagligt indhold 7
2.1 Faglige mål 7
2.2 Kernestof 12
2.3 Supplerende stof 14
2.4 Omfang 14
Undervisningsbeskrivelsen (UVB) 15

3. Tilrettelæggelse 16
3.1 Didaktiske principper 16
Praksisfaglighed: Vekselvirkning mellem teori, analyse og praksis 16
3.2 Arbejdsformer 17
Stilladsering i det teoretisk-analytiske arbejde 17
Næranalysen 17
Forløbsplanlægning 17
Mediefaglig kontekst 18
Mundtlighed 19
Mediefaglige fremstillingsformer og delprodukter 20
Stilladsering i det praktiske arbejde 21
Eksamensproduktion og mediefaglige planlægningsværktøjer 22
3.3 It 23
3.4 Samspil med andre fag 24
Mediefag i skriftlige opgaver 24

4. Evaluering 26
4.1 Løbende evaluering 26
4.2 Prøveformer 27
Prøven i eksamensproduktion 27
Prøven i det teoretisk-analytiske stof 29
4.3 Bedømmelseskriterier 33
Kriterier for bedømmelse af eksamensproduktion 33
Kriterier for bedømmelsen af den teoretisk-analytiske eksamen 35
Samlet bedømmelse 37
Karaktergivning med 7-trinsskalaen 37

Introduktion: Sådan bruger du vejledningen

Dette kapitel introducerer dig til vejledningen og dens relation til læreplanen og andre centrale styredokumenter og materialer, som du som underviser skal orientere dig i.

I denne vejledning udfolder Styrelsen for Undervisning og Kvalitet læreplanens intention og tydeliggør, hvordan læreplanen skal forstås.

Vejledningen præciserer, kommenterer, uddyber og giver anbefalinger vedrørende udvalgte dele af læreplanens tekst, men indfører ikke nye bindende krav.

Det kan være en god idé at have læreplanen åben ved siden af dig, mens du læser vejledningen. Du finder læreplanen på uvm.dk/gym-læreplan.

Brug vejledningen som opslagsværk

Du behøver ikke at læse vejledningen fra ende til anden. Brug den gerne som et opslagsværk. Du kan orientere dig i vejledningens indhold i indholdsfortegnelsen eller benytte søgefunktionen i dokumentet til at finde det indhold, du søger. Husk at prøve med forskellige søgeord.

Orienter dig i andre centrale materialer på ministeriets hjemmesider

Denne vejledning er en vejledning til læreplanen i Mediefag C og B – men det er ikke den eneste vejledning, du skal bruge for at undervise i faget. Det er vigtigt, at du også orienterer dig i styrelsens øvrige vejledningsmateriale til din undervisning.

Undervejs i denne vejledning finder du derfor henvisninger til indhold, du bør orientere dig i på uvm.dk, emu.dk og i prøvebanken.dk.

1. Identitet og formål

Dette afsnit handler om fagets faglige identitet – altså fagets særkende i gymnasieskolen. Afsnittet beskriver, hvordan fagets identitet og indhold skal bidrage til elevernes almendannelse og studiekompetence.

1.1 Identitet

Mediefags kerne er levende billeder – altså audiovisuelt indhold - i alle dets fremtrædelsesformer. Det kan fx være spillefilm, dokumentarer, serier, kortfilm, kampagnefilm, animationsfilm, spots, reklamer, tv-nyheder, virale film og computerspil.

Eleverne skal i mediefag lære at analysere levende billeder i en større sammenhæng gennem arbejdet med forskellige mediefaglige kontekster. Herigennem får de viden og kompetencer, der er afgørende, når man er borger i et samfund, hvor mediebåren information og audiovisuelle oplevelsesformer er noget, man møder og skal forholde sig til hver eneste dag. Men eleverne er ikke blot mediebrugere. De er også deltagere i mediesamfundet. Derfor er viden om og kundskaber og redskaber til selv at kunne producere og distribuere egne medieproduktioner et væsentligt omdrejningspunkt i fagets identitet.

I det teoretisk-analytiske arbejde behandles både film, tv og nyere medier (se faktaboks med "Mediefaglige nøglebegreber" under pkt. 2.1 Faglige mål i vejledningen).

Filmisk og dramaturgisk næranalyse af audiovisuelle medieproduktioner er kernen i dette arbejde og medieproduktionerne indsættes i en relevant mediefaglig kontekst. Både fiktion, fakta og blandingsformer skal inddrages. Hvis disse krav er opfyldt, kan man frit vælge forløb. Der gennemføres typisk 1-2 teoretisk-analytiske forløb på c-niveau og 3-4 teoretiske forløb på b-niveau. I valget af forløb er det muligt at kombinere forskellige områder, således at både fakta, fiktion og blandingsformer samt film, tv og nyere medieformater behandles i det samme forløb.

Der udarbejdes mindst 2 (c-niveau) eller 4 (b-niveau) medieproduktioner i grupper i det praktisk-produktionsmæssige arbejde med faget, hvoraf den ene er eksamensproduktionen (se "Særlige krav til b-niveau (praksis)" under pkt. 2.1 Faglige mål). Pilotproduktion og mindre øvelser samt delprodukter til disse inddrages løbende i undervisningen med henblik på at træne elevernes beherskelse af produktionstilrettelæggelse, fortælleteknik i levende billeder samt det tekniske udstyr. I det praktiske arbejde med faget indgår også refleksioner over egne produktioners målgruppe, kommunikationssituation og mulige distributionskanal(er).

Det er centralt for faget, at der foregår en vekselvirkning mellem fagets teoretisk-analytiske dimension og den praktisk-produktionsmæssige, således at begrebsapparat og analytisk indsigt kan overføres til det praktiske arbejde med produktion, ligesom erfaringerne fra det praktiske arbejde med produktion kan inddrages i forbindelse med det teoretiske arbejde.

1.2 Formål

Mediefags overordnede formål er at kvalificere elevernes forståelse for, hvordan film, tv og nyere medier kan analyseres og produceres - og for den rolle medieproduktioner, medier og mediekommunikation spiller i vores samfund. Det teoretiske, analytiske og praktiske arbejde med audiovisuelle fænomener, begivenheder og kulturer har således et almendannende sigte i forhold til tidens stærkt visualiserede, digitaliserede og globaliserede kultur, og bidrager herunder til at styrke elevernes digitale kompetencer og dannelse.

Den teoretisk-analytiske del af undervisningen i mediefag skærper elevernes kritisk-analytiske sans og evne til at perspektivere og se medieproduktioner i en større kontekst. Film- og medieanalysen har fokus på valg af dramaturgi og filmiske virkemidler samt genre, medie og platform – og for disse valgs betydning for den måde medieproduktionen fremtræder på. Medieproduktionerne perspektiveres ligeledes til en eller flere mediefaglige kontekster (se faktaboks med "Eksempler på mediefaglige kontekster" herunder).

Eksempler på mediefaglige kontekster

- Dramaturgiske forhold (fx anslagsanalyse)
- Medieinstitutioner eller platforme (fx DR, Netflix, TikTok)
- Mediemæssige forhold (mediehistorie, flow vs. streaming, SoMe, public service, tværmedialitet)
- Filmhistorie (teknisk udvikling, socialhistoriske forhold, formmæssig/stilistiske strømninger)
- Geografisk område (fx dansk film og tv)
- Genre (genrebegrebet, en konkret genre, undergenrer, genrehistorie)
- Auteurs (auteurbegrebet, auteurhistorie, en konkret auteur)
- Målgruppeforhold (fx unge som målgruppe)
- Fakta, fiktion og blandingsformer

Det teoretisk-analytiske arbejde giver eleverne en viden om kommunikative, dramaturgiske og æstetiske valgmuligheder, som de kan anvende i forbindelse med fremstillingen af egne produktioner.

Den praktisk-produktionsorienterede del af undervisningen medvirker til at gøre eleverne til aktive og producerende mediebrugere ved at styrke deres kreative og innovative kompetencer. I løbet af arbejdet med medieproduktionens forskellige faser introduceres bl.a. redskaber til ideudvikling og produktionsplanlægning, og der arbejdes med mindre øvelser og delprodukter, hvis formål er at træne specifikke procesorienterede, praktiske og/eller tekniske kompetencer. Det er et væsentligt mål at styrke elevernes analytiske og kritiske refleksioner over proces og produkt, ligesom de får kendskab til delingsværktøjer, så de kan distribuere egne medieproduktioner, og bruge deres mediefaglige viden til at bidrage og deltage aktivt i mediesamfundet (se faktaboks med "Mediefaglige nøglebegreber" under pkt. 2.1 Faglige mål i vejledningen).

2. Faglige mål og fagligt indhold

Afsnittet om faglige mål er læreplanens vigtigste afsnit. Undervisningen skal altid have de faglige mål for øje; du skal tilrettelægge undervisningen, kernestof og supplerende stof, så de opfylder de faglige mål gennem de tekster, temaer eller emner, eleverne møder.

2.1 Faglige mål

De faglige mål er slutmål, der udtrykker de kompetencer, eleverne skal tilegne sig gennem undervisningen i mediefag. De er læreplanens centrum og således sigtepunkter for kernestoffet, tilrettelæggelsen og evalueringen af undervisningen. De faglige mål er opdelt i to hovedpunkter, hhv. "Teori og analyse" samt "Praksis", som opregner, hvad eleverne skal kunne ved afslutningen af undervisningen i mediefag.

Det er vigtigt at understrege, at denne opdeling ikke er udtryk for, at teori og analyse samt praksis skal opfattes som adskilte dele af faget.

Bemærk forskelle i læreplanernes formuleringer på c-og b-niveau

Vær opmærksom på, at der kan være forskelle i læreplanernes formuleringer på hhv. c- og b-niveau og dermed på de eksplicitte krav, der stilles til eleverne inden for det givne faglige område (se desuden faktaboksene "Særlige krav til b-niveau" under pkt. 2.1 Faglige mål og pkt. 2.2 Kernestof, samt sammenligningen af niveauerne under pkt. 4.3 Bedømmelseskriterier)

Teori og analyse

For at kunne lave analyse af film, tv og nyere medier med inddragelse af mediefaglig teori, skal eleverne opnå kendskab til de filmiske virkemidler og tilegne sig fagets centrale terminologi.

Det forventes både, at de kan redegøre for de filmiske virkemidler og bruge dem i en analytisk sammenhæng og at det kan gøre det samme mht. dramaturgiske virkemidler. Dramaturgiske virkemidler i mediefag dækker over typiske træk og greb, som anvendes til at skabe fortællinger i film, tv og nyere medier. Det kan være alt fra fortællemæssige grundstrukturer som treakters-modellen og dragemodellen til forskellige karaktertyper og fremdriftskomponenter (fx set up og pay off).

Det er vigtigt, at eleverne får forståelse for, hvorledes de filmiske og dramaturgiske virkemidler anvendes i en given kommunikativ og/eller kunstnerisk kontekst. Det er først, når eleven formår at kombinere den rigtige terminologi med en forståelse for anvendelsen i en given sammenhæng, at det faglige mål er nået.

Det forventes, at eleverne helt grundlæggende kan skelne mellem fakta og fiktion, og at de kan redegøre for grundlæggende genremæssige forhold og modtagerkontrakter. Det er imidlertid væsentligt at pointere – også over for eleverne - at adskillelsen mellem fakta og fiktion sjældent er helt klar, og at mange moderne produktioner er blandingsformer, der leger med og bryder grænserne mellem fakta og fiktion. I arbejdet med fakta, fiktion og blandingsformer er det derfor nødvendigt, at eleverne både er bevidste om, hvordan og i hvilket omfang en given produktion anvender hhv. autenticitetsmarkører og/eller mere fiktionsprægede træk og overvejer, hvorfor afsenderen vælger at gøre det på den måde.

Det er ligeledes centralt, at elevernes har kendskab til grundlæggende træk og egenskaber ved genrer, medier og medieplatforme i relation til levende billeder (se faktaboks med "Mediefaglige nøglebegreber" herunder).

Mediefaglige nøglebegreber

Genrer er kategoriseringer af kommunikation ud fra bestemte fælles karakteristika. Genre angiver et gruppetilhørsforhold og et fælles referencesystem. Genrekarakteristika kan være medietekstlige (fx stil/tema/dramaturgi), produktions-, distributions- og brugsmæssige.

Medier er redskaber til kommunikation på tværs af tid og rum med hver deres særlige kommunikative muligheder og udtryksformer. Et medie kan fx defineres i kraft af sin *teknologi* (fx tv, internet), *særlige kommunikationsform* (fx en-til-mange, mange-til-mange). Det kan også defineres i kraft af sine særlige *fremstillingsformer* (æstetiske, narrative, retoriske).

Medieplatforme er digitale teknologier, der samler en række forskellige medier på et sted. Mobiltelefonen/smartphonen kan forstås som en platform, der i samme apparat indeholder fotografi, tv, radio, sms, telefoni, internet mv. På et andet niveau kan fx YouTube også betragtes som en platform, der samler og er vært for en række medier og genrer.

Nyere medier refererer i mediefag til levende billeder, der ikke falder inden for de traditionelle audiovisuelle formater som film og tv. Det kunne fx være digitale spil, indhold på sociale medier (fx reels) eller explainers på forskellige medieplatforme. Begrebet bruges bevidst åbent i faget da landskabet for levende billeder er i konstant udvikling og løbende forandres.

Tværmedialitet betyder distribution af en produktion på flere medier/medieplatforme, således at en fortælling/et univers udfoldes på en række platforme og i en række forskellige former, hvor hver del bidrager med sin facet af fortællingen/universet. Udtrykket bruges derfor især, når medieplatforme spiller sammen og indbyrdes begunstiger hinanden. Det kan fx være i forbindelse med lanceringen af et event, et produkt, en film eller tv-serie, hvor man når ud til en større modtagergruppe ved at placere indhold i flere forskellige medier og/eller på flere platforme på én gang. Også nyheder formidles ofte tværmedielt.

Distributionskanal skal i en mediefaglig kontekst forstås som et sted, igennem hvilket man kan dele sine audiovisuelle produktioner med omverdenen.

Delingsværktøj er i en mediefaglig kontekst tilgængeligt software til deling af audiovisuelt materiale, fx via distributionskanaler som Youtube eller Vimeo.

I mediefag skal eleverne kunne foretage en mediefaglig perspektivering af film, tv og nyere medier ud fra en (c-niveau) eller flere (b-niveau) valgte kontekster. Dette indebærer, at eleverne bliver i stand til at se film, tv- og nyere medieproduktioner i en større sammenhæng, der fx knytter sig til historiske og/eller produktions- eller genremæssige forhold (se faktaboks med "Eksempler på mediefaglige kontekster" ovenfor). Det skal understreges, at det ikke er alle produktioner, som eleverne stifter bekendtskab, de forventes at kunne placere i en større kontekst. Kravet om kontekstualisering knytter sig til produktioner, der ligger i forlængelse af det/de teoretisk-analytiske forløb, som holdet har beskæftiget sig særligt med. Her vil eleven i undervisningen blive introduceret til forskellige kontekster, som film, tv og nyere medier kan perspektiveres til. Med formuleringen "valgt(e) kontekst(er)" menes således, at eleven er i stand til at perspektivere til en eller flere af de mediefaglige kontekster, der har været arbejdet med i undervisningen.

Mediefag kan indgå i en lang række samspil med andre gymnasiale fag og kan i den sammenhæng bruges både teoretisk-analytisk, praktisk, innovativt og formidlende. Mange nyere film, tv og/eller nyere medieproduktioner kan uden problemer relateres til en bredere, tværfaglig sammenhæng. Det indebærer, at man for at finde forklaringer (samt evt. stille nye spørgsmål), og for at udvide synsfeltet og forståelsen af de enkelte produktioner, må vende blikket mod andre vidensområder og tendenser i omverden. Samarbejdsfaget/-fagene og det konkrete forløb er med til at definere, hvordan mediefag inddrages.

Det er centralt, at eleverne kan demonstrere viden om fagets identitet og metoder og er bevidste om, hvad der er mediefags kerne og genstandsfelt, samt med hvilke metoder faget når sine mål. Denne bevidsthed opnås gennem både det analytiske og det praktiske arbejde, hvor fagets identitet og metoder løbende synliggøres og drøftes med eleverne.

Særlige krav til b-niveau (teori og analyse)

- *redegøre for forskellige dramaturgiske modeller og fortælleforhold*
  Med modeller menes overordnet strukturering af film, tv-produktioner og nyere medier, fx berettermodellen, cirkulær dramaturgi, bølgemodellen, tre-akter-modellen, plotpointmodellen, seriebuer og parametre i kortfilm.
  Med fortælleforhold menes, at eleven kan redegøre for valget af fortæller(e) i film, tv og nyere medier samt for, hvad der opnås gennem dette/disse valg.
- *redegøre for film-, tv- og mediehistoriske hovedlinjer*
  Dette indebærer, at eleverne har kendskab til og kan redegøre for hovedtrækkene i såvel filmens, tv-mediets og nyere mediers historie og er i stand til at sætte film-, tv- og nyere medieproduktioner i større kultur-, samfunds- og teknologihistoriske kontekster. De film- og tv-historiske hovedlinjer vedrører centrale film- og tv-historiske perioder og tekniske nybrud fra filmens og tv-mediets fremkomst og frem til i dag, internationalt og nationalt. De nyere mediers historie vedrører fremkomsten og udvik lingen af digitale medier og disses betydning for nutidens globale medielandskab.
- *anvende forskellige analysemetoder (fx auteur-, genre-, medie- eller historisk analyse) i forbindelse med film, tv og nyere medier*
  Film, tv og nyere medier kan gribes an på flere forskellige måder og fra forskellige vinkler, og man kan derigennem give eleverne en vifte af redskaber og strategier til analysearbejdet. Eksempler på analysemetoder er fx genreanalyse, historisk analyse auteuranalyse eller medie- og målgruppeanalyse.
- *anvende viden om målgrupper og kommunikation i forbindelse med analyse af film, tv og nyere medier*
  Det er vigtigt, at eleverne bliver bevidste om den betydning, målgrupper/segmenter har for den ind holdsmæssige og æstetiske udformning af medieproduktioner, herunder hvordan der kommunikeres til forskellige målgrupper/segmenter. I den sammenhæng har eleverne

brug for kendskab til segmenter i samfundet (fx Minerva-modellen) og grundlæggende redskaber til målgruppe- og kommunikations analyse, så de kan gøre sig kvalificerede tanker om og arbejde konkret med disses betydning for ud formningen af en audiovisuel medieproduktion.

- *redegøre for teori om mediers betydning for hverdagsliv, kultur og samfund*
  Det involverer elevernes kendskab til basal medieteori om, hvilken rolle medier spiller i vores samfund og kultur samt i det moderne menneskes liv, både i den private og den offentlige sfære. Det kan fx omhandle teorier om, hvordan vi bliver påvirket af massemedierne (fx kanyleteorien, to-trinshypotesen, referencemodellen og filterboble-teorien), eller hvordan de digitale og globale medier har ændret individets adfærd og for hold til medierne.

Praksis

Eleverne skal i grupper kunne planlægge, gennemføre og distribuere medieproduktioner. Viden om indholdet i præproduktions-, produktions- og postproduktionsfasen samt at kunne indgå i en intern rollefordeling, er en del af det praktiske og produktionsorienterede arbejde i mediefag. Det er også et eksplicit mål, at eleverne bliver i stand til at samarbejde og indgå i faglig dialog om udarbejdelsen af deres produktioner. I den forstand mimer mediefag den måde, medieproduktioner bliver til på i den professionelle branche.

Eleverne planlægger og gennemfører mindst to (c-niveau) eller fire (b-niveau) medieproduktioner i grupper, hvoraf den ene er eksamensproduktionen. Det anbefales, at eleverne får lejlighed til at lave en pilotproduktion, så de bliver fortrolige med produktionsprocessen fra start til slut, men i mindre målestok. Desuden kan små øvelser og delprodukter bruges til at træne fortælleteknik i levende billeder og understøtte elevernes beherskelse af det anvendte film- og redigeringsudstyr.

I praksisøjemed er det centralt, at eleverne kan anvende deres viden om filmiske og dramaturgiske virkemidler i deres produktion. Den mediefaglige terminologi og basale dramaturgiske greb benyttes i deres kommunikation om produktionen. Elevernes forståelse kan med fordel stimuleres og skærpes gennem 'benspænd' i de praktiske øvelser, dvs. konkrete regler, krav, rammer eller begrænsninger opstillet af underviseren - i en eller flere af produktionsfaserne - så man sikrer, at eleverne får trænet specifikke praktiske/produktionsorienterede kompetencer. Gennem benspændene styrkes elevernes refleksion over virkemidlernes anvendelighed.

Det er centralt, at elevernes arbejde med mediefaglige værktøjer i præproduktionsfasen stilladseres via procesorienterede delprodukter. Det kan fx være synopsis, pitch, storyboard, moodboard, floorplan eller (dele af) manuskript (se også faktaboks med "Eksempler på skriftlige fremstillingsformer i mediefag" under pkt. 3.2 Arbejdsformer senere i vejledningen) Det er oplagt at bruge (online)programmer i hele eller dele af dette arbejde og i forbindelse med eksamensproduktionen kan delprodukter eventuelt samles og deles elektronisk i en portefølje, der kan støtte eleverne til eksamen.

I forbindelse med det praktiske arbejde i mediefag lærer eleverne at betjene det optage- og redigeringsudstyr, som skolen råder over, således at de er i stand til selv at producere mindre medieproduktioner. I forbindelse med eksamensproduktionen skal censor oplyses om, hvilket optage- og redigeringsudstyr den enkelte gruppe har anvendt.

Eleverne skal kunne tilpasse udtryksform til indhold, genre, kommunikationssituation og distributionskanal. Grupperne skal således arbejde med at tilpasse deres brug af medieproduktionens filmiske og dramaturgiske virkemidler, så de passer til det valgte

publikumssegment og den valgte distributionskanal. De forskellige distributionskanaler har hver deres muligheder og begrænsninger, bl.a. i forhold til målgrupper. Eleverne er derfor nødt til at være bevidste om, hvordan deres medieproduktion deles, så den på bedst mulig vis når de mål og målgrupper, der er sat for produktionen. Dette gælder også, selvom det i praksis ikke nødvendigvis er alle elevernes produktioner, der vil blive distribueret. I den forbindelse er det ligeledes vigtigt, at de kender til og kan medtænke basale medieetiske og ophavsretsmæssige aspekter.

I forbindelse med anvendelsesorienterede produktioner kan eleverne gennem informationssøgning og dialog med fx eksterne partnere indkredse afsenderens ønsker til såvel form som indhold.

Eleverne skal kunne forholde sig analytisk til produktionsprocessen og egen produktion. Dette indebærer, at eleverne trænes i at betragte og evaluere deres egen medieproduktion med en kritisk-analytisk distance, der sætter dem i stand til at påpege svagheder og styrker. Det er vigtigt, at de kan fremsætte konkrete forslag til ændringer og forbedringer, samt forklare produktionsprocessens betydning for deres resultat.

Særlige krav til b-niveau (praksis)

- *anvende optage- og redigeringsudstyrets muligheder selvstændigt og nuanceret*
  Eleverne skal kende optage- og redigeringsudstyret muligheder og bruge det til, selvstændigigt og nuanceret, at formidle fortællinger i levende billeder. Det vil sige, at de skal kunne foretage teknisk vellykkede optagelser, som kommunikerer ide og indhold præcist og med en klar dramaturgi til den tiltænkte målgruppe. De skal også kunne ar bejde bevidst og reflekteret med billed- og lydsiden og herunder kunne sammentænke valg af udtryks midler til indhold og målgruppe.
- *manuskriptskrivning*
  Det er et eksplicit krav, at der arbejdes med manuskriptskrivning. Der kan gøres brug af skabeloner eller programmer online, der hurtigt hjælper eleverne med at fange genrens koder og regler. Arbejde med professionelle manuskripter kan også integreres i den teoretisk-analytiske del af undervisningen, så man fx først læser en scene i manuskriptet og dernæst ser og analyserer den realiserede scene. Mange manuskripter er tilgængelige online eller i bogform.
- *skabe medieproduktioner med genre- og mediemæssig spredning. Både fakta og fiktion skal være repræsenteret, ligesom mindst en af produktionerne skal være anvendelsesorienteret eller mediefagligt formidlende*
  Mængden og varigheden af produktioner kan variere, men der fremstilles mindst én faktaproduktion, én fiktionsproduktion og én anvendelsesorienteret eller mediefagligt formidlende produktion i under visningsforløbet, mens der i forbindelse med eksamensproduktionen kan vælges frit. Se tekstboksen "Eksempler på medieproduktioner" herunder.
- *redegøre for forholdet mellem produktionens form og indhold, genre, kommunikationssituation og målgruppe*
  Eleverne må medtænke kommunikationssituation og målgruppe/segment samt distributionskanal, når de laver deres egne medieproduktioner. Fx gennem analyse og refleksion over, hvordan indholds-, form- og genremæssige træk i deres produktion kan målrettes den ønskede målgruppe/segment.
- *medieetik og basal ophavsret*
  I forbindelse med delingen af audiovisuelt materiale kan eleverne lære om basal medieetik og ophavsret, bl.a. med udgangspunkt i, at produktionen ikke må bryde regler for god etik eller copyrightmæssige rettigheder.

2.2 Kernestof

Mediefags kernestof er filmiske og dramaturgiske virkemidler. Elevens anvendelse af filmsprogets terminologi og evne til at gøre rede for hvert enkelt virkemiddels betydning i en konkret sammenhæng er helt central i faget. Elevens beherskelse af de filmiske virkemidler gælder for både det teoretiske og det praktiske arbejde.

Teori og analyse

Det er væsentligt, at eleven opnår viden om, hvorledes man, i levende billeder, skaber fortællinger om både fiktive karakterer og virkelige mennesker. Det indebærer kendskab til og brugen af elementære fundamentale dramaturgiske virkemidler som eksempelvis karaktertyper, fremdriftskomponenter og grundlæggende dramaturgiske strukturer, fx treakters-modellen.

Eleven skal ligeledes have kendskab til grundlæggende træk, som kendetegner hhv. fakta og fiktion og blandinger imellem disse. Dvs. at man i undervisningen både ser og arbejder med konkrete eksempler på fakta-, fiktions- og blandingsformer i levende billeder. I dette arbejde er det vigtigt, at eleverne opnår bevidsthed om de vanskeligheder, der kan være forbundet med at skelne mellem fakta og fiktion, og at de ser og drøfter eksempler på blandingsgenrer, hvor grænserne er mere uklare og udviskede.

Aktualitetskrav i mediefag

For at sikre aktualitet i faget skal der, i forbindelse med den teoretisk-analytiske undervisning, anvendes film, tv og/eller medieproduktions-citater fra de seneste fem år.

Centrale genrer, medier og medieplatforme er også kernestof i mediefag. Dette indebærer, at eleverne får kendskab til grundlæggende træk og karakteristika ved en række audiovisuelle genrer, medier og medieplatforme (se faktaboks om "Mediefaglige nøglebegreber" ovenfor). En bred introduktion til genre-, medie- og platformsbegreber, og samspillet mellem dem, vil med fordel kunne indgå i det indledende arbejde med faget for at eleven skal blive i stand til at identificere disse. Denne viden kan dog også knyttes til arbejdet med teoretisk-analytiske forløb i undervisningen.

Forståelse for film, tv og nyere mediers tværmediale samspil er også kernestof i mediefag. En række medieprodukter distribueres på flere medieplatforme, som indgår i et tværmedialt samspil. Det ser vi, når fx en serie fx benytter sociale medier som en del af serie-universet eller når en række mediekoncerner (også på tværs af lande) indgår i samarbejde om afdækningen af en større begivenhed og anvender flere platforme. I undervisningen kan der skabes en forståelse for dette tværmediale samspil ved at inddrage og undersøge konkrete eksempler. Det kan evt. være en audiovisuel markedsføring, hvor produktet præsenteres, fx i forskellige genrer, på flere medier/medieplatforme, og hvor de forskellige præsentationer af produktet spiller sammen. Det kan også være i forbindelse med lanceringen af en film eller serie, hvor man når en større modtagergruppe ved at placere plakater, trailere, gifs, reklamer og spots i flere forskellige medier og på diverse platforme på én gang (se faktaboks om "Mediefaglige Nøglebegreber" ovenfor).

Praksis

Den praktiske del af faget gør eleverne i stand til at udføre selvstændig audiovisuel produktionstilrettelæggelse i grupper og at anvende mediefaglige værktøjer. I det praktiske arbejde udvikler eleverne en idé til en færdig produktion ved at bruge de filmiske og dramaturgiske principper fra det teoretisk-analytiske arbejde og ved at anvende deres viden om kommunikationssituation og målgrupper. Det er centralt, at eleverne kan arbejde med procesorienterede delprodukter, der kan understøtte arbejdet med medieproduktionen (se faktaboks med "Eksempler på skriftlige fremstillingsformer i mediefag" under pkt. 3.2 Arbejdsformer senere i vejledningen).

I forbindelse med produktionsforløb introduceres eleverne til både optageprincipper og optageteknik, altså kompetencer til og hensigtsmæssige strategier for at kunne lave gode optagelser med det udstyr der er til rådighed. Det forventes, at eleven bliver i stand til at betjene det optage- og redigeringsudstyr, herunder at producere en billed- og lydside, der kommunikerer det ønskede budskab klart og præcist til den valgte målgruppe.

Eleverne skal også introduceres til redigeringsprincipper og redigeringsteknik, altså kompetencer til og hensigtsmæssige strategier for effektivt at kunne redigere egne optagelser med det udstyr der er til rådighed. Dette indebærer, at eleven lærer at beherske de forskellige funktioner i det redigeringsudstyr, der er til rådighed, herunder arbejde med forskellige klippeteknikker og redigering af lyd og billede.

Eget udstyr

Det er tilladt, at elever anvender eget optageudstyr og egne computere og programmer til redigering af mediefagsproduktioner, men det forventes, at de har en mediefaglig forståelse for både optage- og redigeringsprincipper samt teknik – og kan beskrive arbejdet med udstyret under anvendelse af mediefaglig terminologi.

I forbindelse med deling af deres produktion – tænkt eller reelt – er eleverne er nødt til at være bevidste om de forskellige distributionskanaler og delingsværktøjer samt disses muligheder og begrænsninger. Det gælder bl.a. i forhold til målgrupper, og hvordan en given medieproduktion deles, så den når den eller de konkrete målgrupper.

Særlige krav til b-niveau (kernestof)

- *dramaturgiske modeller og fortælleforhold*
- *forskellige analysemetoder*
- *film-, tv- og mediehistoriske hovedlinjer*
- *kommunikationssituation og målgrupper*
- *medie- og kommunikationsteori*
- *manuskript*
- *medieetik og basal ophavsret*

(se tekstboksene "Særlige krav til b-niveau" under pkt. 2.1 Faglige mål tidligere i vejledningen)

2.3 Supplerende stof

Supplerende stof defineres som stof, der inddrager nye facetter i fagets genstandsområde. Stof, der kan perspektivere og uddybe kernestoffet og udvide den faglige horisont, for eksempel i form af historiske, kulturelle, samfundsmæssige og globale perspektiver. Supplerende stof er altså ikke sekundært stof, men en nødvendig uddybning af kernestoffet. Supplerende stof vil derfor have direkte tilknytning til de forløb, som indgår i den almindelige undervisning, og de forløb, der tilrettelægges i samspil med andre fag. Supplerende stof kan indgå både i forbindelse med den teoretisk-analytiske dimension af faget og med den praktisk-produktionsmæssige.

Det er en del af mediefags formål, at eleverne skal have et internationalt udsyn og blik på levende billeder. Engelsksprogede film, tv og nyere medier benyttes naturligt i faget, både af historiske grunde, fordi især den amerikanske populærkultur spiller en dominerende rolle i mediebilledet, men også fordi elevernes erfaringsverden ofte har en tæt tilknytning til netop disse medieprodukter. Det kan være relevant at brede det kulturelle og geografiske perspektiv ud, så de medieprodukter, der arbejdes med i undervisningen, repræsenterer en større global diversitet. Man kan eksempelvis sætte fokus på, hvad der sker, når fortællinger i levende billeder remedieres og genindspilles i andre og nye (inter)nationale sammenhænge. Her kan man undersøge forskelle og ligheder i filmsprog, genrer, produktionsforhold etc. på tværs af nationale grænser, lave historiske nedslag, som highlighter forandringer i forholdet mellem nationalt og internationalt.

En præsentation af uddannelses- og karrieremuligheder inden for medieområdet kan indgå i undervisningen på forskellige måder - fx i forbindelse med den almindelige undervisning på skolen, men evt. også gennem besøg på videregående uddannelser og/eller medieproduktionsvirksomheder.

Medieområdets globale karakter gør det i nogle tilfælde vanskeligt at finde dansksproget materiale. Når det vurderes hensigtsmæssigt, kan der i undervisningen indgå materiale på engelsk eller andre fremmedsprog.

2.4 Omfang

C-niveau: 50-100 sider
B-niveau: 100-200 sider

Det primære materiale i mediefag er helt overvejende levende billeder, både i form af citater, større dele af værker samt hele værker, som dækker både film, tv og nyere medier samt fakta, fiktion og blandingsgenrer.

Det supplerende materiale er fx lærebogstekster, anmeldelser, artikler, videoessays og teori, der omhandler, forklarer og analyserer mediestof og levende billeder. Da en stor del af det supplerende materiale ofte er levende billeder, skal der foretages et rimelighedsskøn i forbindelse med de enkelte elementer eller materialer, som anvendes.

Undervisningsbeskrivelsen (UVB)
Undervisningsbeskrivelsen er en obligatorisk beskrivelse af din undervisning, som du skal færdigredigere ved afslutningen af undervisningen. Når du angiver omfanget i undervisningsbeskrivelsen, bør det fremgå, hvordan du har vægtet det faglige stof i undervisningsforløbet.

Mediefaglig kontekst i UVB

De kontekster, der har været behandlet i tilknytning til det/de teoretiske forløb, skal indskrives så de fremgår tydeligt af undervisningsbeskrivelsen. Dette gøres både af hensyn til eleverne på holdet og censor.

Undervisningsbeskrivelse
Find skabelon til undervisningsbeskrivelser på uvm.dk.

3. Tilrettelæggelse

Når du tilrettelægger din undervisning, skal du opfylde en række krav. I dette kapitel finder du de krav, der er til undervisningens organisering, arbejdsformer, fagets forhold til IT og fagets samspil med andre fag.

3.1 Didaktiske principper

Det er et afgørende didaktisk princip, at undervisningen i mediefag fra starten og løbende er organiseret, så eleverne oplever et tæt samspil mellem fagets teoretisk-analytiske undervisning og praktisk-produktionsmæssige side. De to sider af faget vægtes ligeligt.

Praksisfaglighed: Vekselvirkning mellem teori, analyse og praksis
Introduktionen til og arbejdet med fagets centrale begreber bør organiseres som en vekselvirkning mellem teori, analyse af udvalgte produktioner eller citater og praktiske øvelser, så eleverne både lærer terminologien og oplever, hvorledes de enkelte filmiske og dramaturgiske virkemidler virker og udføres i praksis.

TAP-metoden i de kunstneriske fag

At teori, analyse og praksis (TAP) vekselvirker betyder, at tilgangene er afhængige af hinanden, når eleverne skal lære at arbejde med at undersøge og opnå viden og erkendelse gennem faglig undersøgelse i de praktiske øvelser.

En måde underviseren kan indtænkte dette i sin undervisning er ved altid at overveje, hvordan teoretisk-analytisk undervisning kan gøres praktisk, eller hvordan praktisk arbejde kan gøres teoretisk-analytisk.

Fx kan man undervise i et af fagets grundlæggende filmiske virkemidler ved at vise et eksempel fra en professionel filmproduktion. Men man kan også lade eleverne selv gå ud og lave en praktisk øvelse, hvor de skal anvende selvsamme filmiske virkemidler. På samme måde kan en skriftlig næranalyse af en scene udmunde i en copycat-øvelse, hvor eleverne skal genskabe de virkemidler, de netop har kortlagt i analysen.

Eleverne kan ligeledes få en dybere forståelse for deres egen praktiske øvelser og produktioner, hvis disse udsættes for mediefaglig teori, hvad enten det omhandler filmisk næranalyse, dramaturgiske opbygning eller medie- og kommunikationsmæssige forhold. Elevernes aktive brug af deres teoretiske viden støttes gennem underviserens rammesætninger i form af fx benspænd knyttet til fx genre, æstetik, målgruppe og/eller platform. Dette kan ske i alle faser af produktionsprocessen, hvorved eleverne inviteres til at reflektere, eksperimentere, diskutere og træffe gode mediefagligt begrundede valg. Elevernes faglige udvikling ligger altså helt overordnet i, at de oplever nødvendigheden og brugbarheden af såvel teoretisk viden som praktisk erfaring.

Det er en god ide altid at medtænke, hvordan en sådan gensidig vekselvirkning mellem teori og praksis kan implementeres i undervisningen, ikke mindst i forbindelse med fagets teoretisk-analytiske del, hvor en sådan tankegang ikke bare skaber mere afvekslende undervisning, men i særlig grad også kan være med til at aktivere den enkelte elev i det faglige arbejde.

3.2 Arbejdsformer

Stilladsering spiller en central rolle i mediefag, særligt i valget af arbejdsformer, hvor man i både det teoretisk-analytiske og det praktiske arbejde bevæger sig fra korte, simplere øvelser, individuelt eller i mindre grupper, mod længere og mere komplekse opgaver, der skal løses i større grupper.

Stilladsering i det teoretisk-analytiske arbejde

I det teoretisk-analytiske arbejde kan der i starten arbejdes med variation mellem forskellige undervisningsformer: Klasseundervisning, individuelt arbejde med notetagning og læsestrategi, korte par- og gruppearbejder, spilbetonede digitale quizzer, små individuelle fremlæggelser med overskuelige fokuspunkter (fx et bestemt æstetisk virkemiddel eller et dramaturgisk greb) og mini-tests. Efterhånden som eleverne behersker flere analyseredskaber kan en større del af det teoretisk-analytiske arbejde foregå som gruppe- eller projektarbejde evt. af lidt længere varighed. Her kan eleverne samarbejde om at analysere udvalgte citater eller værker efterfølgende formidle deres analyser og mediefaglige viden til andre grupper gennem fremlæggelser eller små produktioner. Herved sikres det, at eleverne får øvelse i at formulere sig med mediefaglig præcision.

Næranalysen

Det er væsentligt, at eleverne tidligt møder den systematiske mediefaglige næranalyse som central faglig metode. Det kan foregå fælles på holdet, hvor eleverne fx får ansvar for at undersøge og fremlægge forskellige aspekter af et citat. I starten bør citaternes varighed være begrænset, så eleverne oplever, at der er tid til fordybelse. Næranalysen kan også trænes gennem små skriftlige opgaver eller udarbejdelse af videoessays - individuelt, i par eller trioer. Eleverne kan med fordel deltage i evalueringen af hinandens opgaver, hvis underviseren hjælper med at stilladsere, så tilbagemeldingen bliver fagligt målrettet og konstruktiv.

Uanset didaktisk tilgang er næranalysen en kernedisciplin i mediefag. Den tvinger eleverne til fordybelse og giver dem et nyt og andet blik på levende billeder, som forener oplevelse og indlevelse med mediebevidsthed og kritisk distance. Oplevelsen af at beherske dette dobbelte blik kan med fordel drøftes med eleverne, da mange pludselig oplever det i deres dagligdags mediebrug. På den måde kan der bygges bro mellem det, der foregår i og uden for mediefagsundervisningen.

Forløbsplanlægning

Den teoretisk-analytiske undervisning i mediefag organiseres som forløb. På c-niveau gennemføres, udover introduktionsforløbet, en til to forløb. Eleverne inviteres til at bidrage med idéer til den teoretisk-analytiske undervisning under hensyntagen til, hvad der er muligt i forhold til de faglige mål, eksamen, egnet litteratur mm.

Man kan med fordel planlægge mediefaglige forløb på tværs af læreplanens kategorier "film, tv og nyere medier". Herved får eleverne konkret viden om mediers, medieplatformes og forskellige konteksters betydning. Det kan også være en god ide at konstruere forløb, der kombinerer fakta og fiktion.

Der er således mange muligheder for at tænke på tværs af såvel fakta og fiktion som film, tv og nyere medier. Disse muliggør – og kræver – meget bevidste valg om mediefaglig kontekstualisering for at fungere som sammenhængende forløb.

Mediefaglig kontekst
En mediefaglig kontekst er en teoretisk sammenhæng som man kan sætte en filmisk produktion ind i. En kontekst er således med til at sætte en produktions form og indhold ind i en større mediefaglig sammenhæng (se faktaboksen med "Eksempler på tværgående forløb og mulige kontekster" herunder).

Eksempler på tværgående forløb og deres mediefaglige kontekster

Ungdom som temaforløb, der kombinerer fiktionsfilm, dokumentar, traditionel tv- og netbaseret seriefiktion.
Kontekster: fx ungdom som målgruppe; fakta, fiktion og blandingsformer; web/tv-serier; fankultur.

Science Fiction som genre, der kombinerer fiktionsfilm og dokumentar og har fokus på vores fascination af fremtiden og det fremmede.
Kontekster: fx genreteori, historie og analyse; tværmedialitet og storyworld; fakta, fiktion og blandingsformer.

David Fincher som auteur, der kombinerer fiktionsfilm, streaming-serie, musikvideo, traditionel reklamefilm og virale reklamespots.
Kontekster: fx auteurteori; David Fincher; genre; musikvideoer; reklamefilm og intertekstualitet.

The Walking Dead som værk, fx med udgangspunkt i den originale tv-serie og dens prequel, forskellige webisodes, computerspilsversioner samt tegneserie-forlæg.
Kontekster: fx tværmedialitet og markedsføring, genre (fx zombie, dystopi); tv-serier, computerspil.

De mediefaglige kontekster, der berøres i et givent forløb bør medtænkes fra starten af, således at der skabes tydelighed for eleverne mhp. hvilke kontekster de kan henvise til, når de skal lave deres selvvalgte perspektivering til eksamen (se pkt. 4.3 Bedømmelseskriterier senere i vejledningen og faktaboksen "Gode råd til arbejdet med kontekst i undervisningen" herunder).

Man skal undervise i minimum to kontekster til et forløb på c-niveau og minimum tre kontekster til forløb på b-niveau. Forskellen skyldes, at eksaminander på c-niveau skal perspektivere til en "selvvalgt mediefaglig kontekst" (ental) og at eksaminander på b-niveau skal perspektivere til "selvvalgte kontekster" (flertal). For at der kan være tale om et reelt valg for eksaminanden skal der undervises i flere kontekster end det, der efterspørges i eksamensspørgsmålet.

En konkret mediefaglig kontekst må gerne anvendes på tværs af forskellige forløb. Der er mange måder at arbejde med mediefaglige kontekster på i mediefag og når man arbejder med netop kontekster (bredere teoretiske sammenhænge som man sætter en filmisk produktion eller et forløb ind i) vil det være helt naturligt at den enkelte kontekst også taler ind i andre fagområder, hvor den også vil kunne bruges.

Gode råd til arbejdet med kontekst i undervisningen

- Vælg de kontekster du selv er mest tryg ved - men husk læreplanens krav
- Lad være med at udsætte eleverne for alt for mange forskellige kontekster i de enkelte forløb - to (c-niveau) eller tre (b- og a-niveau) kan være nok
- Italesæt kontekst-begrebet i undervisningen - så tydeligt og ofte som muligt
- Inddrag letforståelig teori om den enkelte kontekst
- Sørg for at samle tydeligt op på den konkrete kontekst
- Fremvis og inddrag meget gerne autentiske kontekst-eksempler fra eksamen - så eleverne kan se med deres egne øjne, hvad der forventes af dem
- Lær eleverne, at man skal læse grundigt op på alle konteksterne inden eksamen - og at man kan forberede udkast til oplægsstruktur for de enkelte kontekster hjemmefra
- Skriv de mediefaglige kontekster, der er knyttet til et bestemt forløb tydeligt ind i holdets UVB.

Mundtlighed

Mundtligheden står i centrum i mediefag. Undervisningen tilrettelægges derfor, så eleverne får mulighed for at italesætte og bruge fagets begreber, metoder, teorier m.m., så meget som muligt. Klasserummet er et træningsrum, hvor eleverne kan øve sig, prøve ad og lave fejl. Det er derfor en god ide at opmuntre til og minde om, at eleverne bringer mediefagligheden i spil og får skærpet deres begrebsbrug i forbindelse med det mundtlige arbejde.

Mundtlighed i mediefag indebærer en lang række fremstillingsformer: fx at fremlægge fagligt arbejde, redegøre for faglig teori eller præsentere en film; at analysere og fortolke, fx titelsekvenser, et dokumentarcitat, auteurtræk i en reklame; at perspektivere, fx en serie, en genre, et citat til en selvvalgt kontekst; at diskutere, fx medieetiske problemstillinger og dilemmaer, medieteoriers relevans, valg af kommunikationsstrategi og /eller distributionsform til egen produktion; at argumentere, forklare og begrunde, fx valg og fravalg ifm. egen medieproduktion, effekten af filmiske virkemidler i en næranalyse; At pitche og/eller dokumentere, fagligt arbejde, ideer og proces; og kritisk vurdering, refleksion over og evaluering af egen og andres arbejdsproces og produktion(er) m.m.

Flere af de mundtlige fremstillingsformer kan medieres gennem brug af forskellige auditive og/eller visuelle medier: fx små film. Det kan være med til at variere undervisningen og træne elevernes tekniske kunnen. Kombinationen af elevernes analytiske forståelse og deres iscenesættelsen af denne igennem audiovisuel formidling, kan endvidere fremhæve og tydeliggøre sammenhængen mellem mediefags teoretiske og praktiske side (se faktaboks om "Elevfremlæggelser i mediefag" herunder).

Elevfremlæggelser i mediefag

Elevoplæg kan med fordel ske ved hjælp af audio- og/eller visuelle digitale præsentationsværktøjer, fx præsentationsprogrammer, posters, moodboards, videoessays eller podcasts.

Når eleverne arbejder med sådanne værktøjer i deres præsentationer, kan der stilles krav om, at det æstetiske udtryk flugter med indholdet, så en præsentation af fx ekspressionisme auditivt og visuelt adskiller sig fra en om romantiske komedier.

Elevernes bevidsthed om audiovisuelle og æstetiske forhold kommer således til udtryk både gennem deres analyse af professionelle filmiske produktioner såvel som via egne formmæssige og æstetiske valg i præsentationsformen.

Dette æstetiske dobbeltblik bør stimuleres i alle hjørner af mediefagsundervisningen da det understreger fagets særlige fokus på relationen mellem form og indhold.

De erfaringer, eleverne får i sådanne formidlingsopgaver, har også stor overførselsværdi i forhold til arbejdet i andre fag. Dette kan eksplicitere, så eleverne får øje på de mediefaglige redskabers anvendelsesværdi også uden for mediefagsundervisningen.

Mediefaglige fremstillingsformer og delprodukter

I mediefag kan man med fordel bruge forskellige former for vidensbearbejdning og fremstillingsformer, både i næranalysearbejdet i den teoretisk del af mediefag og i den praktiske del af faget. (se faktaboks med "Eksempler på mediefaglige fremstillingsformer og delprodukter" herunder).

I det teoretisk-analytisk arbejde bruges forskellige analysemodeller og skabeloner til at træne faglige begreber og næranalyse.

I det praktiske arbejde (særligt i præproduktionsfasen) udarbejdes forskellige skriftlige, visuelle og/eller auditive delprodukter, som skitserer og tryktester elevernes ideer. Da det praktiske arbejde i mediefag som hovedregel udarbejdes i grupper, er det vigtigt, at beslutninger om medieproduktionens indhold, dramaturgi og audiovisuelle form tages i fællesskab. Derfor vil de fremstillingsformer, som er knyttet til mediefags praktiske dimension, oftest være gruppeopgaver.

Eksempler på mediefaglige fremstillingsformer og delprodukter

Fagets teoretisk-analytiske del

- **Læsestrategier** og **note-teknikker** i forbindelse med indlæring af de filmiske begreber, og efterfølgende **begrebsquizzer og tests**
- Individuelle **shot-, scene- og sekvensanalyser**, via forskellige modeller
- **Dramaturgiske analyser** af kortfilm i mindre grupper
- Udarbejdelse af detaljerede **mindmaps** over en eller flere af de kontekster man har beskæftiget sig med i et bestemt forløb

Fagets praktiske del (præproduktion og mediefaglige planlægningsværktøjer)

- At lave **synopsis, step-outline** eller **sceneoversigt** for produktionen
- At skrive (dele af) **manuskript** (bemærk, at dette kun er et krav på B-niveau)
- At tegne/skrive notater til **storyboard**
- At udforme **moodboard**
- At lave **floorplan** og/eller **skudliste**
- At træne **eksamensproduktionsoplæg** med brug af digitale hjælpemidler

Stilladsering i det praktiske arbejde

Det praktisk-produktionsmæssige arbejde organiseres i mediefag som projektorienteret arbejde. Der indledes med enkle, korte øvelser. Der kan i starten være små og bundne opgaver med fokus på bestemte filmiske virkemidler. Her kan eleverne både arbejde individuelt, i par eller i små grupper. Eleverne kan også lave copycat- eller klip-i-kamera-øvelser og i denne proces lære om grundlæggende optage- og redigeringsrutiner. Især i starten kan elevernes egne mobilkameraer med fordel anvendes, men mere avanceret optage- og redigeringsudstyr skal introduceres i så god tid, at eleverne har mulighed for at lære udstyret at kende hvis de skal bruge det i deres eksamensproduktion.

Gradvist arbejdes der med længere og mere komplekse produktioner, hvor kravene til elevernes ansvar, selvstændighed og samarbejdskompetencer øges. Eleverne kan eksempelvis præsenteres for længere og mere komplekse, der stiller højere krav til brugen af filmiske og dramaturgiske virkemidler samt selvstændighed og kreativitet. Bl.a. kan eleverne lave en pilotproduktion, hvor de afprøver både præproduktion, produktion og postproduktion i et mindre format. Læreprocessen kulminerer i elevernes eksamensprojekter, hvor de selv tilrettelægger og gennemfører en hel produktion fra start til slut – dog under underviserens faglige vejledning.

Det er væsentligt, at eleverne oplever nødvendigheden af at tage gradvist mere ansvar, og at de lærer at samarbejde som produktionsteams. Underviseren bør holde øje med, om samarbejdet i produktionsgrupperne fungerer hensigtsmæssigt og at hjælpe eleverne med at rette op, hvis de har problemer. Hvis de enkelte grupper har en fælles digital mappe eller et forum på et socialt medie eller intranet, hvor de systematisk indrapporterer deres arbejde, uploader delprodukter m.m., kan underviserens ind- og overblik lettes.

Små som store produktioner evalueres på holdet, og elevernes erfaringer med både præproduktion, produktion og postproduktion kan samles og gemmes i individuelle eller fælles digitale dokumenter.

Eksamensproduktion og mediefaglige planlægningsværktøjer

I produktionstilrettelæggelsen arbejdes der med forskellige mediefaglige planlægningsværktøjer og delprodukter. Elevernes planlægning af de praktiske produktioner støttes via research, brugen af produktionsplaner og forskellige delprodukter (se fx faktaboks med "Eksempler på skriftlighed, vidensbearbejdning og fremstillingsformer i mediefag" under pkt. 3.2 Arbejdsformer ovenfor). Bemærk, at der på b-niveau stilles et eksplicit krav til manuskript som delprodukt, hvilket ikke er tilfældet på c-niveau.

Uanset hvad underviseren vælger at kræve af eleverne, er formålet at sikre såvel omhu i planlægningen som elevernes aktive anvendelse af mediefaglig viden. Eleverne kan integrere delprodukter eller trænes i at lave deres indledende oplæg til den afsluttende gruppeeksamen.

Producerer eleverne film med et klart anvendelsesperspektiv, eksempelvis ved at løse konkrete formidlingsmæssige opgaver, evt. i samarbejde med interne og/eller eksterne parter, bør research (såsom viden om sagen og målgruppen) og kommunikation med den modtagende part om ønsker til produktet indgå som en naturlig del af præproduktionen. Det er ligeledes vigtigt at afklare, om der er ting, som aftageren *ikke* ønsker, så eleverne ikke oplever, at deres produkt efterfølgende diskvalificeres, fordi de har anvendt bestemte udtryk, genstande, locations, vinkler på sagen m.m. Aftagerens feedback på produktet er både nyttig og motiverende for elevernes læringsproces, og det er derfor en god idé, hvis der tages højde for dét i den aftale, der laves. Det er ligeledes en styrke, hvis eleverne allerede fra starten ved, at deres produktion har mulighed for at blive en del af den aftagende parts kommunikation online eller i det offentlige rum.

Såfremt eleverne vælger at arbejde med en eksamensproduktion i flere dele, er det vigtigt, at mindst én af delproduktionerne illustrerer, at de teknisk behersker optage- og redigeringsudstyr, jf. pkt. 2.1 Faglige mål i læreplanen (se faktaboksen med "Eksempler på eksamensproduktion i flere dele" herunder).

Eksempler på eksamensproduktion i flere dele

- Et kort anslag til en ungdomsserie med tilhørende titelsekvens og en plakat
- en kortfilm (fakta eller fiktion) med tilhørende teaser/trailer målrettet en specifik medieplatform
- en kampagne med flere spots for samme sag/produkt henvendt til forskellige målgrupper/medieplatforme
- en lille web-serie inden for fakta eller fiktion (fx hvor hvert afsnit består af én scene)
- en lille web-serie med 'branded content' (som fx Fords webserie fra 2016)
- en kortfilm (fakta eller fiktion) suppleret af en filmplakat, en GIF, en hjemmeside, en eller flere profil-sider på et socialt medie

Fordelen ved at vælge en flerprodukt-strategi er, at eleverne stimuleres til at tænke i målgruppe, kommunikation, medieplatforme og tværmedialitet. En yderligere fordel er, at det giver dem mulighed for at integrere de kompetencer, de allerede mestrer på fx sociale medier. Herved bliver der gensidig overførselsværdi mellem mediefagsundervisningen og elevernes hverdagsliv.

Den samlede længde på en eksamensproduktion (inkl. rulletekster) er følgende:

- C-niveau: en varighed på max 6 minutter
- B-niveau: en varighed på max 10 minutter

Overskridelse af længden indgår i helhedsvurderingen. Vær desuden opmærksom på, at der gælder en række generelle regler for eksamensproduktioner i mediefag (se herunder).

Generelle regler for eksamensproduktionen i mediefag

- Man kan ikke indstilles til eksamen i mediefag, hvis man ikke har lavet en eksamensproduktion.
- Eksamensproduktionen er en fri opgave. Underviseren må således ikke bestemme, hvilken slags eksamensproduktion eleverne skal lave, men må selvfølgelig gerne vejlede herom.
- Gruppestørrelse: max 5 personer, jf. læreplanens pkt. 3.2 Arbejdsformer. Der kan *ikke* gives lokal dispensation til større grupper til eksamen.
- Eksamensproduktionen kan kun bestå af flere mindre men sammenhængende produktioner, såfremt alle gruppens medlemmer deltager i udarbejdelsen af dem alle.
- Eksamensproduktionen skal være den sidste produktion i skoleåret, og skal være produceret i forbindelse med holdets eksamensproduktionsforløb.
- Eksamensproduktion i sin endelige form skal afleveres til underviseren inden offentliggørelsen af den endelige eksamensplan.
- Underviseren må ikke evaluere eksamensproduktionen med eleverne af hensyn til en evt. eksamen.
- Underviserens faglige vurdering af eksamensproduktionen og den dertilhørende proces, indgår i en evt. årskarakter.
- Individuel produktion: Skolens leder kan kun undtage en eksaminand fra gruppevis produktion og eksamination hvis særlige faglige eller pædagogiske forhold gør det nødvendigt.

3.3 It

Udvikling af digitale kompetencer er helt centralt i mediefag både i forbindelse med fagets teoretisk-analytiske og praktiske dimension. Faget giver indsigt i brugen af digitalt produktions- og postproduktionsudstyr, men også i de muligheder, der ligger i kommunikation på forskellige platforme og på tværs af platforme.

Inden for fagets rammer træffer underviseren de didaktiske valg om anvendelsen af digitale værktøjer, herunder generativ kunstig intelligens, og sikrer en tilpas vekselvirkning mellem det analoge og det digitale. Underviseren inddrager digitale værktøjer i undervisningen, når det understøtter og fremmer elevernes læring, faglige udvikling og digitale dannelse. Eleverne skal ved brug af generativ kunstig intelligens og øvrige digitale værktøjer i undervisningen udvikle deres evne til at anvende disse værktøjer både kritisk, ansvarligt og reflekteret.

I forbindelse med det teoretisk-analytiske arbejde kan eleverne via internettet få adgang til en lang række vidensressourcer og værktøjer. De kan introduceres for gode databaser med

faktuelle oplysninger, herunder bøger, tidsskrifter og kanaler/distributions- og streamingtjenester. Ved at integrere eksemplariske netressourcer får eleverne bedre forudsætninger for selv kildekritisk at sortere i internettets mange muligheder. Også formidlingsmæssigt er der gode muligheder for at træne elevernes it-kompetencer (se faktaboks om " Elevfremlæggelser i mediefag" under pkt. 3.2. Arbejdsformer ovenfor).

I det praktisk-produktionsmæssige arbejde kan eleverne opbygge og bruge viden om sammenhængen mellem en given medieplatform og brugen af filmiske og dramaturgiske virkemidler. Eksempelvis skal de være opmærksomme på, hvordan den valgte målgruppe og distributionskanal influerer på produktionens struktur, æstetik og evt. lancering. Eleverne kan også anvende forskellige digitale redskaber i præproduktionen. Det kan være en fordel, at underviseren udvælger et overskueligt antal digitale værktøjer, som eleverne i løbet af året trænes i at bruge, så de oplever at mestre disse.

I produktionsfasen anvender eleverne digitale kameraer og i postproduktionen egnet software stillet til rådighed af skolen. Klippeprocessen kan også indebære brug af fx tutorials på nettet og rettighedsclearet lyd- og billedmateriale. Eleverne overvejer også, hvordan deres medieproduktion mest hensigtsmæssigt deles, dvs. i hvilket format, via hvilken distributionskanal/medieplatform.

Et grundlæggende kendskab til forhold vedrørende ophavsret og medieetik er en væsentlig forudsætning i både den teoretisk-analytiske del af undervisningen og det praktiske og produktionsorienterede arbejde.

Forhold vedr. medieetik er fx oplagte at bringe op i forbindelse med undervisningen i faktagenrer. Her kan man drøfte aktuelle eksempler, der bryder eller balancerer på kanten af det medieetisk forsvarlige og tematiserer problemer i den digitale mediekultur.

Eleverne kan også diskutere rettigheder og medieetiske dilemmaer i forbindelse med egenproduktion. Det er en væsentlig forudsætning for det praktiske og produktionsorienterede arbejde, at eleverne har et grundlæggende kendskab til hvor, hvornår, hvad og hvem de må filme. Eleverne bør endvidere kende basale regler om ophavsret og hjælpes i retning af gode alternativer, fx gratis onlinedatabaser med lyde og musik. Desuden bør de kende til god praksis for kreditering.

3.4 Samspil med andre fag

Mediefag har en karakter, som gør, at faget naturligt rækker ind over flere andre fags kerneområder, og der vil derfor være mange sammenhænge, hvor mediefag kan indgå i et samspil med andre fag. Medieområdet er – navnlig når det gælder teori og analyse - væsentligt også i andre fag, fx dansk og samfundsfag, sprogfag og til dels historie. Også de naturvidenskabelige fag har grænseflader til medieområdet. Dertil kommer, at faglige såvel som tværfaglige problemstillinger i vidt omfang formidles og kommunikeres i levende billeder, hvor mediefag vil kunne bidrage i praktiske-produktionsmæssige projekter og forløb.

Mediefag i skriftlige opgaver

Mediefag kan indgå i studieretningsprojektet SRP på stx, den større skriftlige opgave SSO på hf samt i studieområdeprojektet SOP på hhx og htx. I det skriftlige produkt kan faget bidrage med en teoretisk-analytisk dimension, men desuden på en række andre måder:

I SRP, hvori kunstneriske fag eller innovative løsningsforslag indgår, kan en del af det anvendte materiale være et selvproduceret produkt. Såfremt der indgår selvproduceret materiale i studieretningsprojektet, skal materialet dokumenteres i det skriftlige produkt.

Skal der indgå praksis i de større skriftlige opgaver?

Det er ikke et krav, at fagets praktiske metoder skal indgå i de større skriftlige opgaver. Opgaven kan sagtens være rent teoretisk-analytisk. Praksis kan indgå, hvis eleven ønsker det.

I SSO kan området for en opgaveformulering relatere til virkelighedsnære problemstillinger inden for et professionsområde.

Når mediefag indgår i fagligt samspil, vil det ofte være med eksplicitte krav til inddragelse af faglige tilgange, metoder og analysestrategier. Der er en bred vifte af muligheder til rådighed, og valget vil være afhængigt af den faglige problemstilling, der skal undersøges. Eksempler er bl.a.: Næranalyse, genreanalyse, historisk analyse, komparativ analyse, kommunikationsanalyse, auteuranalyse, målgruppeanalyse, kønskritisk analyse, institutionsanalyse, tematisk analyse, receptionsanalyse.

Rammer og vejledning for de større skriftlige opgaver
Find læreplan og vejledning til de støre skriftlige opgaver på uvm.dk/gym-læreplan

Her finder du også rammerne for arbejdet med hhv. selvproducerede produkter og innovative løsningsforslag i fx mediefag.

Skriftlighed i gymnasieskolen
Man kan læse mere om skriftlighed og det udvidede skriftlighedsbegreb i gymnasiet og i fagene på EMU

4. Evaluering

Du skal give eleverne løbende, formativ evaluering, som de kan bruge til at fremme deres læring.

4.1 Løbende evaluering

Den løbende evaluering i både det teoretisk-analytiske og det praktiske arbejde i mediefag kan antage mange former. Som udgangspunkt for evalueringen kan eleven fx foretage næranalyse af et filmcitat for at demonstrere sin beherskelse af de filmiske virkemidler og deres effekt eller overveje forskellige perspektiveringsmuligheder, når arbejdet med film, tv eller nyere medieprodukter skal sættes i kontekst. Eleven kan have en elektronisk portefølje, som indeholder forskellige praktiske øvelser og (del)-produkter, eksempler på arbejde med præproduktionsværktøjer og/eller refleksioner over egen kunnen og indsatsområder. Der kan også bruges tests til at undersøge konkrete områder af læringen, eksempelvis dele af det mediefaglige begrebsapparat. I forbindelse med det praktiske arbejde er det oplagt, at elev og arbejdsgruppe sammen med underviseren gennemgår det materiale, som eleven og arbejdsgruppen fremstiller. Man kan også bruge midtvejsscreeninger af elevernes egne produktioner, som en del af den løbende evaluering. Når holdets råklippede medieproduktioner foreligger, kan eleverne vise produktionerne for hinanden og få respons, og på baggrund heraf arbejde videre hen imod det færdige produkt.

Endelig vil der være den interne evaluering i form af de samtaler, som finder sted mellem elev og underviser, når der er behov, fx i forbindelse med en fælles evaluering når et forløb er afsluttet.

Den løbende evaluering kan være både skriftlig og mundtlig, men uanset formen er målet, at eleven sammen med underviseren får sat fokus på de områder, der styrker læringsprocessen. Klar feedback, som giver eleven konkrete handlingsanvisninger til, hvordan han eller hun kan udvikle sig fagligt, er derfor meget vigtig.

Ved afslutningen af et praktisk produktionsforløb ser eleverne og underviseren de færdige medieproduktioner sammen. I forlængelse af denne visning evalueres produktionerne – enten i grupper eller i fællesskab. Eleverne kan bidrage til evalueringen med mindre oplæg og/eller refleksioner over produktionsprocessen og erfaringer til brug i kommende produktioner.

Særligt for evaluering af eksamensproduktioner

Af hensyn til en evt. kommende eksamen må underviseren ikke deltage i en evaluering og bedømmelse af elevernes eksamensproduktioner.

Underviseren må dog gerne arrangere en fælles visning for eleverne. Underviseren kan også med fordel hjælpe eksamensgrupperne i gang med at evaluere hinandens produktioner, fx ved at gennemgå eller samle op på generelle evalueringskriterier for mediefagsproduktioner.

4.2 Prøveformer

Dette afsnit omhandler den mundtlige prøve i mediefag.

I mediefag afholdes én mundtlig prøve, som består af to dele i nævnte rækkefølge:

1) *Prøven i eksamensproduktion*. Her holder gruppen et oplæg og deltager i en uddybende samtale med eksaminator og censor. Der er ingen forberedelse til denne del af eksaminationen, da grupperne har forberedt oplæg hjemmefra.
2) *Prøven i det teoretisk-analytiske stof*. I denne del eksamineres eleverne individuelt i ukendt teoretisk-analytisk stof.

Elever, der er i gruppe sammen, eksamineres individuelt efter hinanden.

Eksaminationstider

C-niveau

Gruppedel: 10 minutter pr. eksaminand, dog max 40 minutter, uanset antallet af eksaminander i gruppen.

Individuel del: 30 minutter til forberedelse og 30 minutters eksamination.

B-niveau

Gruppedel: 15 minutter pr. eksaminand, dog max 60 minutter, uanset antallet af eksaminander i gruppen.

Individuel del: 60 minutter til forberedelse og 30 minutters eksamination.

Prøven i eksamensproduktion

Eksaminanderne skal holde et indledende, fælles oplæg om produktionen, således at det fælles oplæg ikke overskrider halvdelen af gruppens eksaminationstid. Oplægget, i form af fx en PowerPoint-præsentation, forberedes hjemmefra, og eleverne anbefales at fordele taletiden ligeligt mellem sig, ligesom de med fordel kan koordinere deres oplæg. Gruppens oplæg kan eksempelvis have fokus på emner som: valg af genre, dramaturgi og filmiske virkemidler, valg af kommunikationssituation, idé- og karakterudvikling, optage- og/eller redigeringsprincipper, formidlingsovervejelser og forslag til valg af distributionskanal, refleksioner over produktionsprocessen, herunder over hvad der er lykkedes ved produktionen, og hvad der kunne have været bedre. Bemærk her, at der er øgede krav til b-niveau, jf. de faglige mål og kernestof beskrevet tidligere i vejledningen. Det er vigtigt, at eksaminanderne ikke blot forholder sig beskrivende, men også forklarende til de valg og fravalg, der er foretaget i forbindelse med arbejdet med eksamensproduktionen. Gruppen/eksaminanderne må gerne bruge præsentationsprodukter/-værktøjer i forbindelse med deres oplæg, eksempelvis framegrabs og screendumps fra redigeringsprogrammet, som kan vise, hvordan de har arbejdet med deres medieproduktion(er).

Disse indledende oplæg skal danne baggrund for en efterfølgende samtale om produktionen. I denne samtale deltager gruppen, eksaminator og censor. Centrale temaer vil her være

udformningen af eksamensproduktionen, processen med at fremstille den samt evt. uddybende spørgsmål til elevernes indledende oplæg eller til mediefaglige forhold som fx dramaturgi, redigeringsprincipper eller målgrupper.

Forud for eksamen skal censor have tilsendt holdets eksamensproduktioner sammen med en angivelse af det optage- og redigeringsudstyr, grupperne har anvendt i forbindelse med eksamensproduktionen. Af hensyn til bedømmelsen af produktionernes kvalitet er det nødvendigt, at censor har kendskab til, hvilket udstyr eleverne har haft mulighed for at arbejde med. Censor og eksaminator drøfter forud for eksamen gruppens/eksaminandens eksamensproduktion med fokus på brugen af de filmiske og dramaturgiske virkemidler samt sammenhængen mellem udformning, indhold, genre og målgruppe, jf. pkt. 4.3 Bedømmelseskriterier i læreplanen.

Individuel eksamen i eksamensproduktion

Når særlige faglige eller pædagogiske forhold gør det nødvendigt, kan skolens leder undtage en eksaminand fra gruppevis eksamination. Ved individuel prøve i eksamensproduktionen er eksaminationstiden 10 (c-niveau) eller 15 minutter (b-niveau) pr. eksaminand, uanset om produktionen er lavet individuelt eller som et gruppeprojekt.

Proceduren for individuel eksamination er den samme som ved gruppeeksamen, med oplæg fra eksaminanden på max. halvdelen af tiden efterfulgt af en uddybende samtale mellem eksaminand, eksaminator og censor.

Hvis en elev har fået lov til at gå til eksamen individuelt, efter at have deltaget i et gruppeprojekt, eksamineres den individuelle eksaminand direkte i forlængelse af resten af gruppens eksamination.

Sygeeksamen

Proceduren for individuel sygeeksamen følger ovenstående regler for individuel eksamination. I forbindelse med sygeeksamen har eleven ret til at gå til eksamen i den produktion, der i første omgang skulle have dannet grundlag for prøven. Eleven skal altså ikke aflevere en ny mediefagsproduktion i forbindelse med en sygeeksamen.

Særligt for selvstuderende

Selvstuderende i mediefag skal lave deres egen individuelt producerede eksamensproduktion, som lever op til læreplanens krav.
I forbindelse med eksaminationen i den selvstuderendes eksamensproduktion, skal det dokumenteres, at eksaminanden har opnået de nødvendige faglige mål og har produceret de medieproduktioner, der leder op til eksamensproduktionen.

Prøven i det teoretisk-analytiske stof
Prøvedelen i det teoretisk-analytiske stof er organiseret, så der er ca. 30 (c-niveau) eller 60 (b-niveau) minutters forberedelse og ca. 30 minutters eksamination.

Det forventes at elevens egen fremlæggelse varer 8-12 minutter, afhængigt af niveau, hvorefter eksaminationen bevæger sig over i ca. 15 minutters samtale mellem elev og eksaminator. Tidsrammen er dog ikke et bindende krav og det er op til eksaminator at vurdere, hvornår det er hensigtsmæssig at bevæge sig fra fremlæggelse og over i samtalen i forbindelse med den enkelte eksamination,

Elevens eget oplæg skal dække både genre-, mediemæssige og dramaturgiske forhold og en næranalyse af det udleverede citat samt en perspektivering til en (c-niveau) eller flere (b-niveau) selvvalgte mediefaglige kontekster.

Den efterfølgende samtale mellem elev og eksaminator omhandler indledningsvist elementer af elevens fremlæggelse, der kræver uddybning. Samtalen kan dog også bevæge sig over i øvrigt stof fra undervisningen som det forventes, at eleven kan indgå i en faglig samtale om.

Eleven får udleveret et eksamenscitat og et vejledende ark. Eksamenscitatet skal være ukendt og består af en medieproduktion som eleven kan relatere til de(t) forløb og mediefaglige kontekster, der har været berørt i undervisningen. Citatet kan bestå af flere dele, hvis dette virker formålstjenesteligt i sammenhængen.

Eksamenscitater må have følgende varighed:
- C-niveau: en længde på max 4 minutter (og ikke én frame mere)
- B-niveau: en længde på max 7 minutter (og ikke én frame mere)

Generelle regler for eksamenscitater i mediefag

- Eksamenscitatet skal deles med eksaminanden på en måde så denne ikke kan kopiere det og tage det med ud af eksamenslokalerne efter endt eksamen.
- Eksamenscitaterne skal være forsynet med danske undertekster, hvis de er på et fremmedsprog.
- Eleven skal analysere hele citatet, ikke kun et uddrag heraf. Derfor må man heller ikke i eksamensspørgsmålet bede eleven om at lave næranalyse af et særligt uddrag.
- Citatet må ikke ledsages af framegrabs/shotlister osv. da disse kan være med til at påpege særligt interessante elementer eller steder i citatet og/eller indstillingerne. Da eksaminanden bl.a. prøves i sin evne til at udvælge særligt vigtige steder i citatet, er dette ikke tilladt.

Prøven bygger på det/de forløb, der er arbejdet med i den teoretisk-analytiske del af undervisningen. Det er derfor afgørende, at eksamenscitater er udformet på en måde, så eksaminanden kan drage paralleller til de film, tv- og medieproduktioner og mediefaglige kontekster, der har været arbejdet med i undervisningen, ligesom eksaminanden skal kunne perspektivere til det materiale, der er blevet læst i tilknytning til undervisningsforløbene (se afsnit om Undervisningsbeskrivelsen under pkt. 2.4 Omfang tidligere i vejledningen).

Citatet ledsages af vejledende spørgsmål og et ark, der indeholder de relevante credits, som fx titel, instruktør/tilrettelægger, årstal. Ved citater fra større medieproduktioner gives et meget kort resumé, så eleven kan se, hvilken sammenhæng citatet optræder i, herunder hvor i medieproduktionen citatet optræder. Forberedelsestiden skal tages i betragtning, når spørgsmål, credits, resumé og evt. bilag udformes. Det er vigtigt, at eleverne har den fornødne tid til at arbejde med selve citatanalysen.

Spørgsmålene, der ledsager eksamenscitatet, kan med fordel udformes med baggrund i bedømmelseskriterierne, således at eksaminanden har et klart indtryk af, hvad der forventes af citatanalysen (se eksempel på eksamensspørgsmål i "Skabeloner til eksamensspørgsmål" herunder).

Skabeloner til eksamensspørgsmål

C-niveau

Nr. X *Produktionsnavn* (Instruktør, produktionselskab/land, årstal)

Navn på forløb

Citatet varer xx minutter og er hentet fra begyndelsen af filmen.

Du skal:

- Lave en redegørelse for de elementære genre-, mediemæssige og dramaturgiske forhold
- Lave en næranalyse af de filmiske virkemidlers anvendelse
- Lave en perspektivering til en selvvalgt mediefaglig kontekst

B-niveau

Nr. X *Produktionsnavn* (Instruktør, produktionselskab/land, årstal)

Navn på forløb

Citatet varer xx minutter og er hentet fra slutningen af filmen.

Du skal:

- Lave en analyse af de genre-, mediemæssige og dramaturgiske forhold
- Lave en næranalyse af de filmiske virkemidlers anvendelse
- Lave en perspektivering til selvvalgte mediefaglige kontekster, herunder perspektivere til relevant materialet fra undervisningen

Det er netop eksaminandens evne til at give en fyldestgørende udredning for bedømmelseskriterierne, der skal vurderes. Derfor bør det også udelukkende være disse, der stilles krav om i eksamensspørgsmålet, også for ikke at komme til at lægge unødigt tidsmæssigt pres på eksaminanden. I denne sammenhæng bør man være særligt opmærksom på, at eksaminanden har god mulighed for at lave en "perspektivering til selvvalgt(e) mediefaglig(e) kontekst(er)" (se"Grafisk overblik over det teoretisk-analytiske oplæg til mediefagseksamen"og faktaboks med "FAQ om selvvalgt mediefaglig kontekst til eksamen" herunder).

GRAFISK OVERBLIK
over det teoretisk-analytiske oplæg til mediefagseksamen
(c-niveau, eksempel)

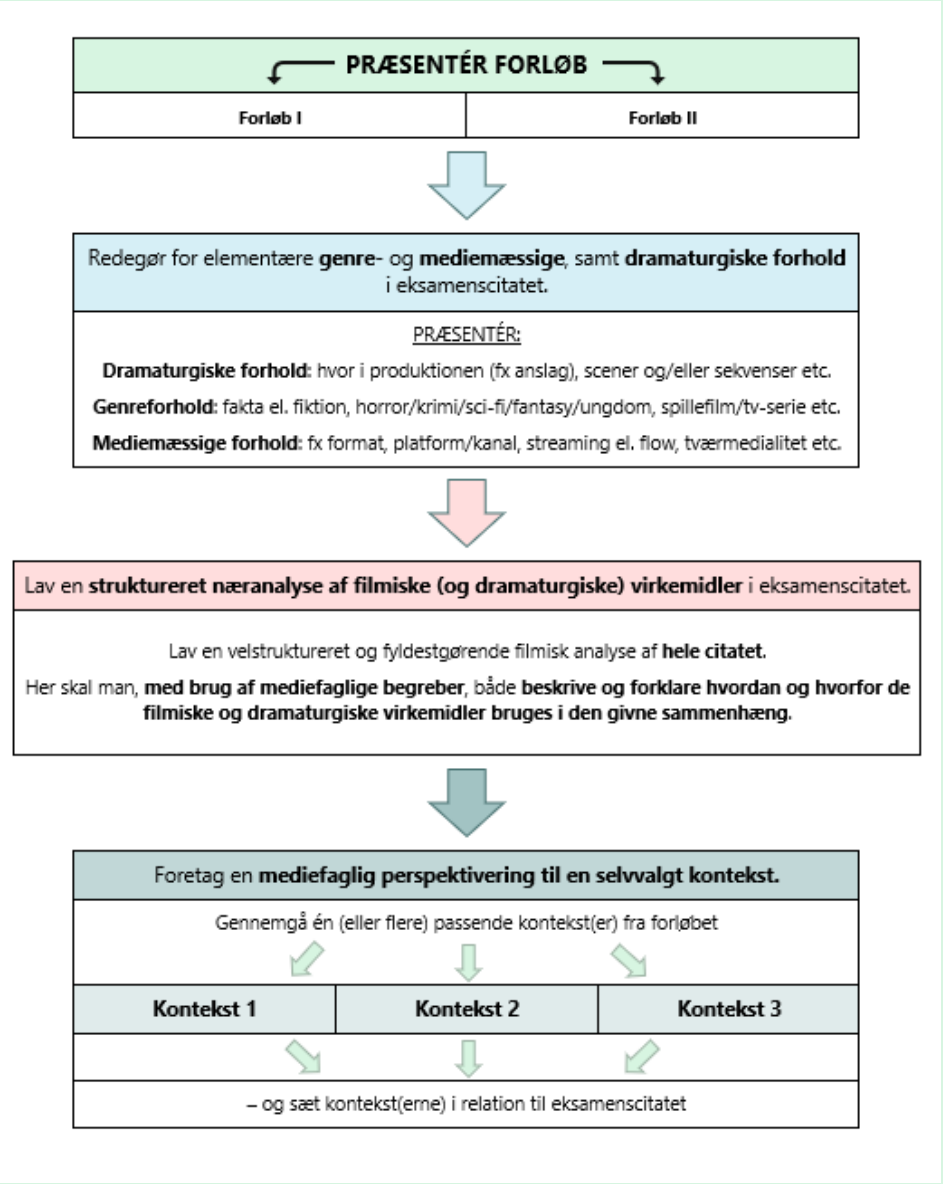

FAQ om selvvalgt mediefaglig kontekst til eksamen

Betyder "selvvalgt" at eleven selv skal finde på en mediefaglig kontekst til eksamen?
Nej, mediefaglige kontekster er noget elever/kursister bliver undervist i, og eksaminanden skal således ikke selv finde på en kontekst, men perspektivere til teoretiske sammenhænge og materiale fra undervisningen. Det selvvalgte ligger i, at eksaminanden selv skal vælge mellem de forskellige mediefaglige kontekster, der har været arbejdet med i undervisningen når de laver deres perspektivering til eksamen.

Må man bede en eksaminand om at perspektivere til en bestemt kontekst i eksamensspørgsmålet?
Nej, perspektiveringen til en eller flere mediefaglige kontekster skal være "selvvalgt" af eksaminanden ud fra de mediefaglige kontekster, der har været gennemgået i undervisningen og som eksaminanden derfor bør forventes at kunne perspektivere til.

Kan en konkret medieproduktion være en kontekst?
Nej. En konkret medieproduktion (fx en film) er i sig selv *ikke* en kontekst, da en mediefaglig kontekst bl.a. defineres ved at være en teoretisk sammenhæng, der taler ud over en konkret produktion. En konkret produktion fra undervisningen må dog gerne inddrages som et eksempel på en bestemt kontekst.

Må eksaminanden perspektivere til en kontektst, der ikke har været gennemgået?
Ja, eksaminanden må gerne perspektivere til en kontekst, der ikke har været gennemgået i undervisningen, så længe konteksten er mediefaglig og perspektiverende i forhold til eksamenscitatet. Eksaminanden skal selv kunne redegøre fyldestgørende for konteksten og sætte den i relation til eksamenscitatet.

Eksamenscitaterne skal afspejle de forløb, der er gennemgået i den teoretisk-analytiske del af undervisningen, ligesom de i al væsentlighed skal dække de faglige mål og kernestoffet i mediefag. Citaterne fordeles skønsmæssigt efter forløbenes vægtning i undervisningen.

Eksaminator laver et antal eksamenscitater, således at der altid vil være mindst 4 citater at vælge imellem for eksaminanden. Det enkelte eksamenscitat må højst anvendes 3 gange. Alle eksamenscitater skal ligge fremme fra første prøvedag.

Forud for eksamen skal censor have tilsendt eksamenscitater, ark med credits og spørgsmål samt eventuelle bilag. Tidsfristen herfor følger prøvebekendtgørelsen (se boksen "Prøvebekendtgørelsen" herunder), hvoraf øvrige regler for afholdelse af prøver også fremgår.

Prøvebekendtgørelse
Den almene prøvebekendtgørelse fortæller om de regler, der udgør det overordnede grundlag for afholdelse af prøver og eksaminer.

Læs om generelle regler om prøver og eksamen på uvm.dk.

4.3 Bedømmelseskriterier

Det er de faglige mål i mediefag (se pkt. 2.1 Faglige mål i læreplanen), der lægges til grund for vurderingen af eksaminandens præstation.

Eksamenskarakteren er en helhedsvurdering af elevernes mediefaglige kunnen baseret på elevens præstation i hhv. den praktiske del af prøven og den teoretisk-analytiske del af prøven. De to dele vægtes lige.

Kriterier for bedømmelse af eksamensproduktion

Ved bedømmelsen af elevens eksamensproduktion lægges der vægt på brugen af de filmiske og dramaturgiske virkemidler og sammenhængen mellem indhold, udformning, genre og målgruppe. Der lægges også vægt på, at eleven kan lave et velfungerende indledende oplæg, hvor de begrunder valget af filmiske og dramaturgiske virkemidler samt valget af kommunikationssituation og distributionskanal. Endeligt forventes det, at eleven kan deltage i en uddybende samtale om produktionen, hvor de forholder sig analytisk-reflekteret til egen proces og produktion.

De specifikke kriterier for bedømmelsen af prøven i den praktiske del finder du i tabellerne herunder.

Bedømmelsen af selve medieproduktionen

c-niveau	b-niveau
At produktionen klart og tydeligt kommunikerer sin præmis til modtagergruppen og til den forevisningssituation og medieplatform, den er produceret til.	Produktionen skal utvetydigt kommunikere sin præmis til modtagergruppen og til den forevisningssituation, medieplatform og kontekst, den er produceret til.
Produktionens ide skal være gennemarbejdet, således at indholdet udgør en sammenhængende helhed. Hvis produktionen består af flere dele, skal det fremgå, hvorledes de enkelte dele er forbundne.	Produktionens ide skal være gennemarbejdet og med den nødvendige research, således at indholdet virker helstøbt og overbevisende. Hvis produktionen består af flere dele, skal det klart fremgå, hvorledes de enkelte dele er forbundne.
At produktionen fungerer efter hensigten. Den skal optræde sammenhængende, med bevidsthed om brug af genre og med de relevante filmiske virkemidler. Varigheden af både produktionen og de enkelte scener skal være hensigtsmæssig, således at tempo og fremdrift er afstemt efter produktionens præmis og formål, og tilskueren involveres efter hensigten.	Produktionen skal fungere efter hensigten. Den skal afspejle bevidsthed om brug af genre og med en sammenhængende, klar stil og konsekvent brug af filmiske virkemidler. Varigheden af både produktionen og de enkelte scener skal være hensigtsmæssig, således at tempo og fremdrift er afstemt efter produktionens præmis, formål og den valgte medieplatform, og så tilskueren involveres efter hensigten.
At produktionen afspejler, at der er arbejdet bevidst med dramaturgien. En klassisk narrativ fortælling, der følger de velkendte skabeloner i sin struktur, er blot en af flere muligheder.	Produktionen skal afspejle, at der er arbejdet konsekvent med dramaturgien. En klassisk narrativ fortælling, der følger de velkendte skabeloner i sin struktur, er blot en af flere muligheder.
At produktionen viser, at gruppen har arbejdet med omhu ved optagelse og redigering, og har de nødvendige tekniske færdigheder til at arbejde bevidst og hensigtsmæssigt med billedkomposition, lys og farver, placering og bevægelse af kameraet, lydbrug og afstemning af de enkelte lydspor i forhold til hinanden.	Produktionen skal vise, at gruppen har arbejdet med omhu og sans for detaljer ved optagelse og redigering. Produktionens indstillinger skal vise, at der er arbejdet bevidst med placering af kamera, lys, farver, rum og bevægelse. Lydsiden skal stå i et præcist forhold til billedsiden og afspejle, at der er arbejdet i detaljer med afstemningen af de enkelte lydspor i forhold til hinanden og med lydens niveau i forhold til billedet.

Bedømmelsen af eksaminandens/gruppens oplæg og deltagelse i uddybende samtale

c-niveau	b-niveau
At eksaminanden kan begrunde og give uddybende forklaringer på, hvordan der er arbejdet med de filmiske og dramaturgiske virkemidler og hvorfor. Det er væsentligt, at der ikke blot anvendes en relevant og korrekt mediefaglig terminologi, men at argumentationen for de valg, der er truffet, fremstår klart og dokumenteres med konkrete eksempler.	Eksaminandens begrundelser, uddybende forklaringer på samt diskussion af, hvordan og hvorfor der er udvalgt og arbejdet med de filmiske virkemidler, dramaturgien og fortælleforholdene på netop den måde, der er. Det er væsentligt, at der ikke blot anvendes en relevant og korrekt medie faglig terminologi, men at argumentationen for de valg, der er truffet, fremstår klart og dokumenteres med konkrete eksempler.
At eksaminanden har en forståelse for og kan begrunde den sammenhæng produktionen indgår i med hensyn til kommunikationssituation og distributionskanal. Dette involverer refleksioner over målgruppe/segment og præmis, samt en forståelse af hvor og hvordan det vil være hensigtsmæssigt at kommunikere med målgruppen.	Eksaminandens begrundelse for og diskussion af, hvordan sammenhængen mellem produktionens form, indhold og genre er tænkt og gennemført, samt hvorledes dette kan relateres til den valgte kommunikationssituation og distributionskanal. Dette involverer refleksioner over målgruppe/segment og præmis, samt en forståelse af, hvor og hvordan det vil være hensigtsmæssigt at kommunikere med målgruppen.
At eksaminanden kan forholde sig analytisk og reflekteret til egen medieproduktion og processen med at frembringe den, herunder til de valg der er truffet undervejs.	Eksaminandens evne til at forholde sig kritisk, analytisk og reflekteret til egen medieproduktion og processen med at frembringe den og de valg der er truffet undervejs, herunder evnen til at overveje andre muligheder end de valgte.

Kriterier for bedømmelsen af den teoretisk-analytiske eksamen

Ved bedømmelsen af eksaminandens analyse og perspektivering af eksamenscitatet lægges der både vægt på at eleven kan gennemgå dramaturgiske, genre- og mediemæssige forhold på det respektive faglige niveau, at de kan lave en næranalyse af de filmiske og dramaturgiske virkemidler som de anvendes i den konkrete sammenhæng og at de kan lave en selvvalgt mediefaglig perspektivering af citatet til en eller flere kontekster. Det er vigtigt at elevens oplæg, og dermed også de vejledende spørgsmål på eksamensarket, flugter med og dækker alle tre grundlaget for bedømmelse i læreplanens pkt. 4.3 Bedømmelseskriterier.

Du finder udførlige kriterier for bedømmelsen af prøven i det teoretisk-analytiske stof i tabellerne herunder.

Bedømmelse af citatanalysen

c-niveau	b-niveau
At eksaminanden kan redegøre for eksamenscitatets grundlæggende opbygning og dramaturgiske placering samt for dets genretræk og mediemæssige kontekst.	Eksaminandens analyse af eksamenscitatets opbygning/dramaturgi/fremdriftskomponenter samt for citatets genretræk og mediemæssige kontekst, herunder eksempelvis grundlæggende kendetegn ved mediet eller medieplatformen.
At eksaminanden laver en systematisk næranalyse af, hvordan de filmiske og dramaturgiske virkemidler bliver anvendt i citatet. Det er vigtigt, at eksaminanden ikke alene beskriver, men også forklarer, hvorfor og hvordan de filmiske virkemidler bruges. Det er derfor centralt, at eksaminanden både kan anvende den mediefaglige terminologi og analysere, hvordan de forskellige virkemidler anvendes i en given sammenhæng.	Eksaminandens systematiske næranalyse af hvordan de filmiske virkemidler bliver anvendt i citatet. Det er vigtigt, at eksaminanden ikke alene beskriver, men også forklarer, hvorfor og hvordan de filmiske virkemidler bruges. Det er derfor centralt, at eksaminanden både kan anvende den mediefaglige terminologi korrekt med blik for detaljer og nuancer, og formår at analysere sig frem til, hvordan de forskellige virkemidler anvendes i en given sammenhæng.
At eksaminanden kan lave en perspektivering af citatet til en selvvalgt mediefaglig kontekst. Dette indebærer, at eksaminanden viser, hvordan eksamenscitatet kan ses i og relateres til en (eller flere) relevante faglige sammenhænge eller angrebsvinkler, der har været arbejdet med i undervisningen, men som ikke på forhånd er defineret af eksaminator i forbindelse med de vejledende spørgsmål til citatet.	Eksaminandens perspektivering af citatet til selvvalgte mediefaglige kontekster. Dette indebærer, at eksaminanden viser, hvordan eksamenscitatet kan ses i og relateres til flere relevante sammenhænge eller angrebsvinkler, der har været arbejdet med i undervisningen, men som ikke på for hånd er defineret af eksaminator i forbindelse med de vejledende spørgsmål til citatet. I forlængelse her vurderes også eksaminandens perspektivering til relevante dele af det gennemgåede stof.

Uddybende faglig samtale

Det forventes, at eleven – efter sit indledende oplæg - kan indgå i en uddybende og faglig samtale om citatets genre-, mediemæssige og dramaturgiske forhold og selve citatanalysen ligesom det forventes at eleven kan indgå i en fagligt funderet dialog om den eller de valgte mediefaglige kontekster (se "Særligt om bedømmelse af perspektivering til selvvalgt mediefaglig kontekst" herunder). Vurderingen af elevens præstation i denne samtale indgår i helhedsbedømmelsen.

Særligt om bedømmelse af perspektivering til selvvalgt mediefaglig kontekst

Når man bedømmer eksaminandens inddragelse af en konkret mediefaglig kontekst kan man med fordel vurdere følgende:

- I hvor høj grad passede den eller de valgte kontekster til citatet?
- Hvor udførlig, grundig og sikker var eksaminandens gennemgang af den enkelte kontekst?
- I hvor høj grad blev den eller de valgte kontekster anvendt i forhold til citatet (med konkrete eksempler) og til at sætte citatet ind i en større sammenhæng?
- Hvor god var eksaminanden til at indgå i en fagligt funderet dialog om den eller de valgte kontekster?

Samlet bedømmelse

Der gives én samlet karakter ud fra en helhedsvurdering af eksaminandens præstation i de to prøvedele, dvs. eksamen i elevens praktiske produktion (eksamensproduktionen samt den uddybende samtale) og eksamen i teori-analyse. De to dele skal vægtes lige.

Den endelige eksamenskarakter skal således afspejle den samlede vurdering af elevens mediefaglige evner.

Karaktergivning med 7-trinsskalaen

I forbindelse med karaktergivning anvendes 7-trinsskalaen. Karakteren udtrykker graden af opfyldelse af de faglige mål.

7-trins-skalaen

Læs om 7-trins-skaleen på uvm.dk.

Eksempel på karakterbeskrivelser i mediefag C

Karakter	Prøven i eksaminandens eksamensproduktionen	Prøven i det teoretisk-analytiske stof
12	Gruppens eksamensproduktion fremtræder gennemarbejdet, så indholdet udgør en sammenhængende helhed, der på fremragende måde kommunikerer sin præmis. Produktionen demonstrerer stor sikkerhed i brugen af dramaturgi, genre og relevante filmiske virkemidler. Produktionen viser klart, at gruppen i forbindelse med optagelse og redigering har en sikker anvendelse af tekniske færdigheder, med ingen eller få uvæsentlige mangler. Elevens fremlæggelse er velstruktureret, bevæger sig på forskellige taksonomiske niveauer og demonstrerer en sikker anvendelse af mediefaglig viden og fagbegreber med ingen eller kun få uvæsentlige mangler. I forbindelse med fremlæggelsen og den uddybende samtale forholder eleven sig særdeles kvalificeret og reflekteret til egen proces og produktion.	Elevens fremlæggelse er velstruktureret, systematisk og bevæger sig sikkert på alle de taksonomiske niveauer. Eleven redegør fyldestgørende for citatets dramaturgiske, genre- og mediemæssige forhold. Eleven foretager en næsten udtømmende næranalyse af de filmiske og dramaturgiske virkemidler som de anvendes i den givne sammenhæng - med ingen eller kun få uvæsentlige mangler. Eleven perspektiverer sikkert citatet til en selvvalgt kontekst med brug af relevant mediefaglig viden og en sikker anvendelse af fagbegreber og kan indgå i en fagligt funderet dialog om sin behandling af citatet.

7	Gruppens eksamensproduktion fremtræder nogenlunde gennemarbejdet, så indholdet udgør en helhed, der på en god måde kommunikerer sin præmis. Produktionen demonstrerer en mindre sikker brug af dramaturgi, genre og de relevante filmiske virkemidler. Produktionen viser, at gruppen i forbindelse med optagelse og redigering har en rimelig sikker anvendelse af tekniske færdigheder, dog med en del mangler. Elevens fremlæggelse er overvejende struktureret, berører mindre sikkert forskellige taksonomiske niveauer og demonstrerer en anvendelse af mediefaglig viden og fagbegreber med en del mangler. I forbindelse med fremlæggelsen og den uddybende samtale forholder eleven sig kvalificeret og reflekteret til egen proces og produktion.	Elevens fremlæggelse er overvejende struktureret men bevæger sig usikkert mellem de taksonomiske niveauer. Eleven redegør for citatets dramaturgiske, genre- og mediemæssige forhold. Eleven foretager en næranalyse af de filmiske og dramaturgiske virkemidlers anvendelse med en del mangler. Eleven perspektiverer mindre sikkert citatet til en selvvalgt kontekst med anvendelse af mediefaglig viden og fagbegreber og kan indgå i en dialog om sin behandling af citatet.
02	Gruppens eksamensproduktion fremtræder ikke gennemarbejdet, og kommunikerer på minimalt acceptabel måde sin præmis. Produktionen demonstrerer usikkerhed i brugen af dramaturgi, genre og de relevante filmiske virkemidler og er udført minimalt acceptabelt i forhold til produktionens kommunikationssituation. Produktionen viser, at gruppen har en tilstrækkelig anvendelse af tekniske færdigheder. Elevens fremlæggelse er ustruktureret, overvejende redegørende og mangler præcision i anvendelsen af mediefaglig viden og fagbegreber. I forbindelse med fremlæggelsen og den uddybende samtale forholder eleven sig i minimalt acceptabelt omfang til egen proces og produktion.	Elevens fremlæggelse er usikkert struktureret og overvejende på et redegørende niveau. Eleven redegør med manglende præcision for citatets dramaturgiske, genre- og mediemæssige forhold. Eleven foretager en minimalt acceptabel næranalyse af de filmiske og dramaturgiske virkemidlers anvendelse. Eleven perspektiverer usikkert citatet til en selvvalgt kontekst med minimal brug af mediefaglig viden og fagbegreber, og udviser manglende evne til at indgå i dialog om sin behandling af citatet.

Kolofon

Vejledning til Mediefag C og B

Redaktion:
Center for Ungdomsuddannelser, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, Undervisningsministeriet

Layout:
Undervisningsministeriet

Publikationen kan ikke bestilles, men den kan hentes på Undervisningsministeriets hjemmeside

Eventuelle henvendelser af indholdsmæssig karakter rettes til stuk@stukuvm.dk

Udgivet af:
Undervisningsministeriet, 2026

www.stukuvm.dk